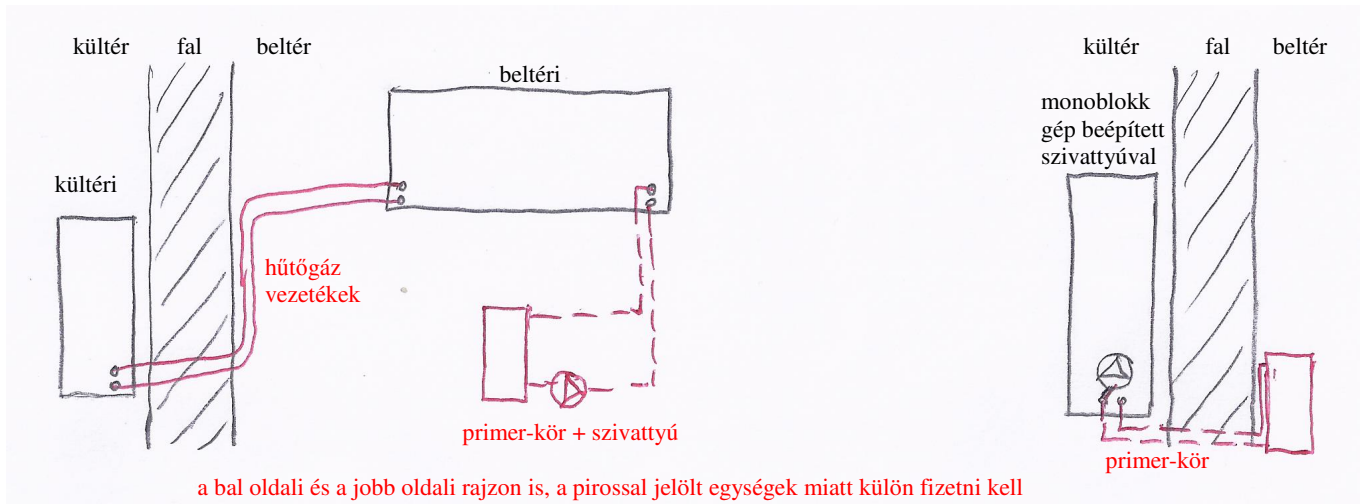

beltéri-nem-létezik-típusú, (bár a gép néha jól-átszellőztetett beltérbe is betehető) kompakt-monoblokk gép előnyei

és a fagyvédelmi megoldásai

Előbb nézzük meg, hogy mi a lényegi különbség a kültéri-beltéri típusú hőszivattyúk

és a monoblokk-kompakt hőszivattyúk között:

a bal oldali és a jobb oldali rajzon is, a pirossal jelölt egységek miatt külön fizetni kell

kültéri-beltéri típusoknál:

- a gép 2 egységből áll, kültérből és beltériből
- 2 egységhez 2 betáp kell, hiszen kell betáp a beltéri keringtető szivattyújához is
- itt kell még szereltetni hivatalos F-gáz vizsgával rendelkező hűtőgázos szerelővel hűtőgáz vezeték-párt
- a hűtőgázos vezeték-párnak folyamatosan lejtene kell a kültéri gép felé
- 30 bárral nyomáspróbázni kell a hűtőgázos vezeték-párt, illetve nem tud egy sima fűtészerező, mert nincs 30 bar-os kompresszora
- 4 órán keresztül vákuumozni kell a hűtőgázos vezeték-pár belsejét néhányan csak 1...2 óráig vákuumoznak, így pára marad a csőben, amittől hosszú távon tönkremehet a hőszivattyú kompresszora
- az egyik gépben benne lévő hűtőgázt át kell engedni a csövekbe és a másik gépbe is, és ha kevés a hűtőgáz, akkor még igényelni kell hűtőgázt a klímavédelmi hatóságtól, venni kell és még rá kell tölteni
- a fentiek miatt a hivatalos hűtőgázos szerelőnek fizetni kell 16 kW miatt kb. +240 eFt-ot
- a beltéri előremenő-visszatérőjére primer-kört kell kötni ezt ugyan sok szerelő elspórolja, de ezzel HIBÁZIK, mert pl. egy 16 kW-os hőszivattyúnál annyi vizet kell keringtetni, mint amennyit 64 kW-os kazánál kellene, és mivel ez primer-kör nélkül szinte soha nem fog megvalósulni, emiatt meghibásodhat a gép
- a primer-körbe külön venni kell még egy elektronikus keringtető szivattyút is, mert ez szinte soha nincs benne a beltéri egységekben, ez 16 kW-nál +50 eFt
- primer-kör lehet hidraulikus váltós is, meg hőcserélős is ha a primer-kör hőcserélős és totálisan tiszta, akkor szűrő sem kell ha a primer-kör hidraulikus váltós, akkor pár hónap alatt el tud koszosodni a gépen belüli lemezes hőcserélő víz oldala (pl. radiátorok vas-izapja miatt, vagy belső csőkígyós bojler csőkígyójából kiáramló vas-izap miatt) így a hidraulikus váltó csak akkor javasolható, ha mind a primer-kör, mind a teljes szekunder oldal totálisan tiszta több év után is, azaz semmilyen acél felülettel nem találkozik az áramló víz, mert ha igen, akkor inkább jobb a hőcserélős megoldás
- itt a primer oldalban víz áramolhat, mert a primer-oldal meleg beltérben van

monoblokk típusoknál:

- a 2 egység egyetlen-egy dobozba került
- mivel a gép 1 doboz, így 1 betáp kell
- gyárilag a gépen belül megoldva
- gyárilag a gépen belül megoldva
- gyárilag a gépen belül megoldva
- gyárilag a gépen belül megoldva
- gyárilag a gépen belül megoldva
- gyárilag a gépen belül megoldva
- a gép előremenő-visszatérőjére primer-kört kell kötni
- gyárilag a gépen belül megoldva
- itt is ugyanez a helyzet
- itt is ugyanez a helyzet
- itt is ugyanez a helyzet
- itt, mivel a primer-kör egy része kültérben van, a folyadék fagyvédelme miatt nem az önszabályozó kb. 10 W/m fűtőkábelelést javaslom, hanem kb. 33%-os fagyálló fűtési folyadékot! (Több millió autóban van fagyálló, nem kell félni a fagyállótól!)

Persze a gép hazai „beüzemelése” miatt (a rendeletek szerint) ki kell hívni egy F-gáz vizsgával rendelkező hűtős-szervizest, akinek hűtőgázos ellenőrző méréseket kell végeznie és átírní a gép gyári-programját és ki kell töltenie az általa szokásos hűtőgépes-jegyzőkönyvet is és a Jótállási Jegyet is.

Az **Unical** HP_OWER Full Inverteres levegő-víz hőszivattyúban
- nem csak a kompresszor inverteres
- hanem az adagoló szelep is elektronikus-modulációs
 - sőt a ventilátor is fordulatszám-szabályozott
 - és természetesen a fűtési-hűtési szivattyú is elektronikus-modulációs
azaz a prémium kategóriák között is a felső kategóriákba tartozik.

a fotón egy Unical

50 kW-os
 hőszivattyú
 (2m magas)
 ami 3 oldalán
 levegőt szív
 és fölfelé fűj

Levegő-víz hőszivattyú 50 kW, 2 m magas, ventilátor fölfelé fűj

A Full Inverteres verzió miatt **nem kell puffer akkor, ha:**

- a gépre rákötött **rendszer víztartalma** (a pillanatnyi áramlási körben lévő víztartalom) **minimum:**

40 lit, 40 lit, 60 lit, 70 lit, 75 lit, 105 lit, 150 lit

ha a gép 7 kW-os, 9 kW-os, 12 kW-os, 16 kW-os, 25 kW-os, 35 kW-os, 50 kW-os.

Pl.: ha a gép 7 kW-os, és az áramlásban mindig részt tud venni legalább 40 liter, akkor nem kell puffer a primer visszatérőbe!

És még nagyon fontos megemlíteni, hogy ha a gép melegvizet is termel, tehát a primer körben egy váltószelep néha átvált melegvíz-termelésre, és a HMV-termeléshez az erősen-javasolt külső hőcserélőt használják, akkor elegendő víztartalom az, ha a HMV-tároló azon alsó-hűvösebb-víztartalma, amit csak a hőszivattyú fűt, az minimum 10 lit / hőszivattyú-kW (tehát 16 kW-os gép mellett min. 16 x 10 = 160 literes legyen a HMV tárolónak azon alsó része, amit csak a hőszivattyú fűt).

(És a primer-körben megfelelően nagy legyen a hőcserélő/hidr.váltó is és a vezeték belső átmérő is, főleg fagyálló alkalmazásakor!)
 - De ha a hőszivattyú mellett pl. napkollektorok, vagy egyéb kazán, stb. is „rátermel”, akkor lehet hogy puffer is kell, mert esetleg túlságosan belenghet a hőszivattyúba visszaérkező visszatérő hőmérséklet és az még egy Full Inverteres hőszivattyúnak is problémákat okozhatna.

A legfontosabb tervminták, Tervminta 1 és Tervminta 2 megtalálhatók a www.unical.hu honlapon a HŐSZIVATTYÚK szó mögött. KÖTELEZŐ, hogy legyen beépítve 20 kW alatti gépeknél egy egyszerű 1"-os vízmérő (20 kW feletti gépeknél 2" vízmérő vagy 2" mérőcsonkos-szelep) a gép visszatérőjébe, hogy ellenőrizni lehessen a térfogatáramot. Mert a legtöbb hiba elsődleges oka az, hogy kicsi a térfogatáram, mert pl. valami már elpiszkolódott, így jobb lenne ha a szervizes térfogatáramot is tudna ellenőrizni pl. egy ilyen vízmérő segítségével. Kérdés esetén hívjon bátran!

FIGYELEM: A -20°C-ig működő hőszivattyúk -20°C alatt eleve leállnak, ez minden konkurenciára is igaz, mert ha nem állnának le, akkor a túlságosan megváltozó hűtőgáz-nyomás miatt tönkremehet a kompresszor. Hajnali -22°C után, amikor egyszer csak -19,9°C lesz, magától újraindul egy ilyen gép. Áramkimaradás után is magától újraindulnak a gépek, de természetesen hidegben először előmelegítik saját magukat, pl. olaj-előmelegítés. Természetesen a -25°C-ig működő gépek, (mint az Unical HP_Ower_IV gőzbefecskendezős gépek), csak -25°C alatt állnak le.

Az Unical HP_OWER Full Inverteres levegő-víz hőszivattyú komplett 1-dobozos egység,
nincs külön beltéri egység, tehát minden kompletten a kültéri egységbe van beillesztve,
a korábban beltéri egységnek nevezett egység is a kültéri burkolat alatt van,
 sőt még a szivattyú-blokk és az előremenő-visszatérő csatlakozások is benne vannak a komplett gépben.

A MEGRENDELŐ jóval kevesebbet kell hogy kifizessen, mert már nem kell fizetnie az alábbiak miatt:

- **nem kell hűtőgáz-csőszelvény, míg a kültéri-beltéri géptípusoknál kell,**
 - **és nem kell 30 bar-os nyomáspróba sem, míg a kültéri-beltéri géptípusoknál kell,**
 - **és nem kell 4 órán keresztül vákuumozni sem, míg a kültéri-beltéri géptípusoknál kell,**
 - **és nem kell hűtőgázzal való feltöltés sem, míg a kültéri-beltéri géptípusoknál kell,**
 - **és így a szereléskor még nem kell hivatalos-hűtős-szerelő, míg a kültéri-beltéri gépekhez kell.**
Unical-nál gyárilag minden készre van szerelve, be van integrálva egyetlen-egy burkolat alá, fel van töltve hűtőgázzal és kompletten be van üzemelve gyárilag!!!

Így olyan hiba sem fordulhat elő, mint pl. néhány konkurenciánál bizony előfordult már, ahol külön kültéri egység is van és külön beltéri egység is, hogy a szerelő nem éppen kitűnően szerelte a kültéri-és-beltéri közötti speciális anyagú gázvezeték-csőpárt, így a vezeték lassan és szinte észrevehetetlenül szivárgott, majd később tönkrement a kompresszor. És évekig vitatkozott az ilyen gép importőre a szerelővel, hogy ki is a hibás?

Az Unical HP_OWER Full Inverteres levegő-víz hőszivattyúnál viszont ilyen szerelési hiba nem tud előfordulni, hiszen a helyszínen nem kell végezni semmilyen hűtőgázos-csőszelvényt.

Csatlakozások persze kellenek pl. egy fűtész szerelő által és egy villanyszerelő által:

1. az előremenő és visszatérő csonkokra (fagymentesen) és (flexibilisen, pl. gumikompenzátorral), és javasolt a visszatérőbe beszerelni pl. egy egyszerű vízmérőt (természetesen a beltérben), hogy ellenőrizhető legyen a térfogatáram megfelelősége, ami az egyik **legfontosabb** a gép jó működése szempontjából, **lásd még Tervminta Hőszivattyú 1 pdf-et!**
2. az elektromos csatlakozásokat részletesen lásd az **Elektromos szakembereknek ... pdf-ben,** és még az itt lejjebb megemlített B2 vagy B3 fagyvédelmi megoldások miatti elektromos szerelések is kellhetnek.

FAGYVÉDELEM: (legjobb a B1 megoldás, utána a B2, én csak legutolsó lehetőségként alkalmaznám a B3-t)

A) Alap-fagyvédelemként be van építve minden HP_Ower gépbe egy belső gyári alap-fagyvédelmi megoldás úgy, hogy a gépen belüli keringtető szivattyú elindul akkor, amikor a gépen belüli T_e előremenő hőmérséklet $+5^\circ\text{C}$ alá esik és addig keringtet, azaz „egy kis hőt öblít ki” a házon belüli fűtési rendszerből (pl. a primer-körből), amíg a gépen belüli T_e pár perc múlva el nem éri a kb. $+7^\circ\text{C}$ -ot.

(P04 paraméter gyárilag $+5^\circ\text{C}$)

De további plusz-biztonságból egyéb fagyvédelmi megoldást is lehet még pluszban alkalmazni, pl:

Az alap-lemezen (gép alsó lemezén) némely esetben (ha az üzemeltetési körzetben lehetséges a túl sok víztartalmú téli levegő a téli hidegekben) érdemes alkalmazni önszabályozó fűtőkábelt pl. kézi be-ki kapcsolással. Ez a kábel hidegben egy picikét melegítené az alap-lemezt, hogy az ön-leolvasztáskor lecsöpögő kb. 0°C -os víz ne tudjon ráfagyni a gép alap-lemezére. Mert ha sok jég keletkezne az alap-lemezen, akkor az egyre több jég esetleg elnyom és tönkretesz valamit a gépen belül. A HP 250, 350 és 500 hőszivattyúba gyárilag be szoktuk szereltetni ezt az opciót, tehát a nagyobb hőszivattyúban általában van alap-lemez melegítési gyári megoldás kábellel.

De a HP 60...180 gépekbe általában nem szereltjük be gyárilag ezt az alap-lemez melegítést, mert a forgalmazás első 4 évében az volt a tapasztalatunk, hogy ez sehol nem okozott fagykárokat. Pedig 2018-19 telén is 3 héten át is -10°C alatti hőmérsékletek röpködtek. A gépen belüli önleolvasztási módszer ugyanis melegíti a gép belsejét, egy kicsit az alap-lemezt is! És a hazai általában kontinentális éghajlatban pedig csak pár gramm víz van a hazai hideg levegőben, így az alap-lemezre még sehol nem fagyott rá annyi víz, hogy az kárt okozott volna. Másrészt ha gyárilag kérné valaki ezt az opciót, akkor a gyári önszabályozó kábelek 200 W-tal is meg tudják növelni a hőszivattyú fogyasztását és addig melegítenék az alap-lemezt, amíg a kültéri hőmérséklet el nem éri a $+5^\circ\text{C}$ -ot, akár működik a gép, akár nem működik. Azaz egy átlagos hazai $+5^\circ\text{C}$ ... -5°C közötti télen akár kb. 3 hónapon keresztül folyamatosan további 200 W-ot fogyasztanának a gépek, pedig ilyen enyhén télen valószínűleg egyszer sem kellene kábellel melegíteni az alap-lemezt. Így az alap-lemez melegítését, pl. önszabályozó fűtőkábellel, pl. kézi ki-be kapcsolással, hogy egyáltalán alkalmazzák-e vagy sem, rábízunk a kivitelezőkre vagy a megrendelőkre vagy az üzemeltetőkre.

További plusz-biztonságból egyéb fagyvédelmi megoldást is KELL még pluszban alkalmazni, pl. **B1** vagy **B2**:

vagy B1 megfelelő **fűtési-fagyállós** keverékkel kell feltölteni a gépet (a primer kört, vagy az egész rendszert), (bár ilyenkor viszont célszerű kikapcsolni az alap-fagyvédelmi „egy kis hőt öblít ki” alkalmi keringtetéseket úgy, hogy a P04 paramétert lejjebb kell állítani jóval alacsonyabb hőmérséklet értékekre.)

vagy B2 **alkalmazni kell egy kiegészítő keringtető szivattyút**

pl. a primer kör visszatérőjében, beltérben, ami szünetmentes áramforrásról akkor működjön egy fagyvédelmi térfogatárammal, amikor egyidőben teljesül az, hogy:

- a kültéri levegő hőmérséklete a gép körül, árnyékban $t_{\text{levegő}}$ 3°C alá csökkent
- és a gépbe belépő visszatérő hőmérséklet is t_v 3°C alá csökkent

és egészen addig működjön ez a kiegészítő szivattyú, amíg a t_v 5°C fölé nem emelkedik.

Mindehhez szükség van az alábbi megfelelő egységekre és kiegészítőkre:

- elektromos kábelekre, relékre,
- legalább 1 db léghőmérséklet-érzékelőre, legalább 1 db visszatérő-hőmérséklet-érzékelőre,
- kiegészítő-szivattyúra, szünetmentes áramforrásra. FIGYELEM: a szünetmentes áramforrás akkumulátorát megfelelő időszakonként (általában 2 évente) cserélni kell, ennek legyen üzemeltetői felelőse!

vagy B3 az „önszabályozó fűtőkábel”-lel történő **vezeték-melegítés is választható, pl. az alábbiak szerint:**

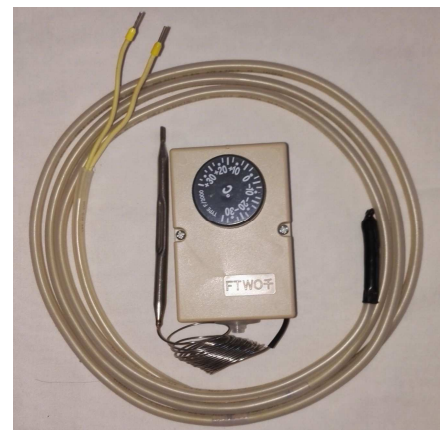
a helyszínen indítani lehet:

- egy önálló 230 V-os vezetékről
- egy jó minőségű minimum 48 órás szünetmentes áramforráson keresztül (FIGYELEM: a szünetmentes áramforrás akkumulátorát megfelelő időszakonként cserélni kell, ennek legyen üzemeltetői felelőse!)
- és egy $+3^\circ\text{C}$ -ra állított hőmérséklet-kapcsolón keresztül
- egy önszabályozó fűtőkábelt, ami min. 10 W/m-rel fűt,

a foton egy hőmérséklet-kapcsoló és egy fűtőkábel

és ezt a helyszíni fűtőkábelt kell elvezetni és $+3^\circ\text{C}$ alatt fűtteni a vizet tartalmazó vezetékeket.

Ha ezt a B3-as megoldást szeretné alkalmazni, bár ez kevésbé javasolt, akkor előtte vegye fel a kapcsolatot a képviselővel.

Az önszabályozó fűtőkábel önmagától annál jobban fog melegíteni, minél hidegebbet érez. Például egy 11 W/m-es fűtőkábel pl. $+10^\circ\text{C}$ -ban kb. 11 W/m-rel melegít, de -20°C -ban kb. 15 W/m-rel melegít, míg $+30^\circ\text{C}$ -os cső alatt csak 5 W/m-rel melegít. Pl. télen ha éppen nem működik a gép és -20°C van, akkor a kábelek kb. 15 W/m-rel fogják melegíteni a szorosan-velük-érintkező lemezeket vagy vezetékeket.

Gép alatti alapozás és fagyvédelem:

Természetesen a hőszivattyú-gépet (éppúgy mint a kültéri-beltéri gépeknél a kültéri egységet) hóhatár fölé kell szerelni (rezgésálló és megfelelő rácsszerkezetre, vagy megfelelő vasbeton alapra, vagy a kicsi gépeket akár megfelelő fali konzolokra) úgy, hogy: a gép kerülete alatt, illetve az alap-lemez lefolyó nyílása alatt, ahol lecsöpögnek az ön-leolvasztott vizek és hidegben ezek a leolvasztott vizek odafagyhatnak a gép alatti felületekre, ott:

- vagy legyen megfelelő magasságú légüres tér, hogy a leolvasztáskor lecsöpögő vízcseppekből a fagyveszélyes időszakokban keletkező jéghegyek ne okoznak kárt tudjanak tenni a gépben,

- vagy ha az előző bekezdést nem oldották meg, akkor önszabályozó fűtőkábelekkel a fagyveszélyes időszakokban meg kell fűteni a vízfolyás nyomvonalát.

EGYEBEK:

A konkurenciák hátránya 1):

Sok versenytársnál csak kb. vízszintesen kifúvó gépek vannak. És ha sok kW-ra van szükség, akkor sok ilyen gép kellene. Igen ám! De amikor az egyik gép beszív -10°C -os levegőt és vízszintesen kifújja -20°C -kal, és azt ráfújja a másik gépre, akkor a másik gép nem nagyon tud teljesíteni.

Tehát sok olyan gépet, amelyek vízszintesen fújnak, ezeket néha nehéz úgy elrendezni, hogy ne fújjanak egymásra!

De az Unical HP_Ower 25...50 kW-os gépek fölfelé az ég felé fújnak, így ezek az Unical gépek viszonylag közel telepíthetők egymás mellé.

A konkurenciák hátránya 2):

Sok versenytársnál, főleg a 16-os és 20-as gépekben gyárilag beépített elektromos rásegítő fűtőpatronok is vannak, amelyek hidegben COP=1-el rásegítenek és igencsak megtekerik a villanyórát.

Ilyen belső fűtőpatronok miatt a konkurencia gépeihez nem etikus megadni a legolcsóbb hőszivattyús ártarifát!

Viszont a HP_Ower 6...50 kW-os gépekben nincs ilyen, ezért az Unicalhoz igényelhetik a legolcsóbb hőszivattyús ártarifát!

Amennyiben az Unical hőszivattyúk mellett szükség van kiegészítő fűtésre is, akkor az megoldható akár elektromos-áramnál-olcsóbb-energiával is, mint pl. gázkazánnal, vagy fás-kazánnal, de a ráfűtés megoldható persze akár egy kicsi-100-literes pufferbe (pl. az előremenőbe) beszerelt, akár több db elektromos fűtőpatronnal is! Lásd Tervminta 2.

A lényeg, hogy ilyen esetben, a gépen kívüli fűtőpatronoknak az elektromos fogyasztását külön lehet mérni a normál villanymérő órával, így külön az Unical hőszivattyú számára igényelni lehet a lehető legolcsóbb hőszivattyús ártarifát, ami 30...40%-kal olcsóbb, és külön villanymérő óra tudja mérni a hőszivattyú áramfogyasztását.

Árak nélküli Katalógus fenn van a www.unical.hu honlapon, de konkrét árakat csak konkrét projektekre adunk ki.

Kérdés estén hívjon bennünket bátran:

Homor Miklós irodai mobil: 30/ 6900-421
épületgépész, hőszivattyús és napkollektoros és kazános szakértő
Unical hőszivattyúk, fa / gáz / olaj kazánok (1,9 kW...50 MW) képviselője
Winkler napkollektorok (200 féle napkollektor) képviselője
Prandelli fal-és-mennyezet hűtő-fűtő vezetérendszer kereskedelme
Magyar Épületgépészek Szövetsége volt tagja, önmagától kilépett 2013-ban
Építéstudományi Egyesület (ÉTE) Fejér megyei vezetőségének tagja
Megújuló Energia Hasznosítása szakértő,
Magyar Mérnöki Kamaránál nyilvántartási száma: G-B-16/07-0232
e-mail: homor.miklos@t-online.hu web: www.homor.hu = www.unical.hu

2020. szept. 16. (eredeti ilyen írás 2016-ban készült)